Предмет: ПСИХОЛОГИЈА

Критеријуми за оцењивање су урађени у складу са *Правилником о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и васпитања* у делу општеобразовни предмети („Службени гласник РС“, бр. 117/2013) и *Правилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању* („Службени гласник РС“, бр. 82/2015). Друштвено-језички смер, природно-математички смер и рачунарско-информатички имају исти програм психологије.

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

Р. бр. теме	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Препоручени садржаји програма	ИСХОДИ		
			Оцене (нема дефинисаних стандарда)		
			Довољан (2)- добар (3)	**Добар (3)- вр.добар (4)**	**Вр.добар (4)- одличан (5)**
1.	Психологија као наука и пракса	ПРЕДМЕТ, ГРАНЕ И МЕТОДЕ ПСИХОЛОГИЈЕ	-Ученик **препознаје и репродукује** основне појмове о предмету проучавања психологије као науке, њеним гранама, теоријским и практичним задацима, као и методама и техникама које користи у психолошком истраживању. **-**Ученик анализира основне појмове**, али не зна да их примени**, ни образложи на новим и непознатим примерима.	- Ученик **повезује** када и како се користе различите методе и технике психолошког истраживања, али је **површан у њиховој примени.** **-** Садржај **образлаже уз интервенцију наставника.** - **Повезује** садржаје са ситуацијама из живота. - Уме да **анализира предмет истраживања** и да **изврши избор** одговарајућих метода и техника које ће користити у истраживању **нових** проблемских ситуација.	-Ученик уме да **организује истраживање** на задату тему, као и да **одабере и примени адекватне методе и технике**. -Уме да учествује у **групном раду** продукцијом идеја, уме да организује поделу задатака, преузима одговорност за реализацију задатака у одређеном временском оквиру, уважава мишљења других чланова групе и сарађује са њима.
			2-3	**3-4**	**4-5**
1.	Психологија као наука и пракса	ОРГАНСКЕ ОСНОВЕ И ДРУШТВЕНИ ЧИНИОЦИ ПСИХИЧКОГ ЖИВОТА ЧОВЕКА	-Ученик **репродукује и препознаје** кључне информације о органским основама и друштвеним чиниоцима психичког живота човека. -Развио је свест о томе који све чиниоци утичу на	**Повезује** знања о нервном, ендокрином и систему чулних органа које је стекао у настави биологије, и **проширује их**, схватајући улогу органских основа у психичком животу човека.	-**Примењује** стечена знања и вештине **у новим и непознатим ситуацијама** – решава задатке који захтевају примену стеченог знања, а које наставник поставља;

			психички живот човека и **набраја** значај сваког од њих.		- Уме да изведе прелиминарни закључак/претпоставку у вези са евентуалним органским оштећењима код људи са одређеном симптоматологијом; -Уочава мањи или већи утицај одређених друштвених чинилаца на психички живот конкретне особе.
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	ОСНОВНЕ ПСИХИЧКЕ ПОЈАВЕ – ПСИХИЧКИ ПРОЦЕСИ, ОСОБИНЕ И СТАЊА ПСИХОЛОШКЕ ОСНОВЕ ПОНАШАЊА ЈЕДИНКЕ	-**Препознаје и репродукује** садржаје о природи и основним својствима, као и повезаности психичких процеса, особина и стања и њиховом утицају на понашање. -Јасно излаже садржај, али је **нејасан у аргументацији**.	-**Повезује** узроке сопственог и понашања других људи,**анализира их** и **примењује знање** тако што показује емпатију у комуникацији и тумачењу туђих поступака. -Делимично је самосталан у решавању најтежих задатака.	**Систематизује знања** и развија холистички поглед у односу на функционисање и понашање јединке.
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	ОПАЖАЊЕ	-Поседује знања о основним карактеристикама процеса опажања. **Репродукује појмове, али не зна да их повеже** са искуством на непознатим примерима.	**Повезује садржаје** и **анализира** различите чиниоце који утичу на наше свесне доживљаје, а посебно чиниоце који утичу на формирање погрешних или неадекватних доживљаја и ометање	Ученик је **развио вештине** адекватног опажања пацијента и **примењује знање** успостављајући комуникацију без грешака које узрокују различити психолошки чиниоци у оквиру процеса опажања.

				функционисања сензомоторних способности.	
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	УЧЕЊЕ И ПАМЋЕЊЕ	Ученик **препознаје и репродукује** појмове који се односе на природу процеса учења, памћења и заборављања.	-**Анализира и повезује** знање о појединим облицима учења у сопственом и понашању других људи. -**Повезује** квалитативне промене које се дешавају у процесима памћења и заборављања и чиниоце који их изазивају, као и начине на које се ове промене одражавају на понашање људи.	Ученик **примењује знање** и **развија вештине** разумевања пацијента и његовог понашања у различитим условима и развија адекватну комуникацију са пацијентом.
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	МИШЉЕЊЕ И СПОСОБНОСТИ	-Ученик **препознаје и репродукује** појмове о природи и карактеристикама процеса мишљења и способности. -Усвојио је одговарајућу **терминологију**. -**Описује** индивидуалне разлике у интелектуалним способностима и ефикасности у процесу мишљења, али **не уме да их аргументује**.	-**Повезује стечена знања** са различитим ситуацијама из живота у којима интелектуалне способности имају посебан значај. -Уме да **анализира** проблеме у вези са развојем интелектуалних способности, али не сналази се у решавању тежих задатака.	-**Примењује стечена знања** у разумевању пацијената, посебно оних који имају тешкоће у интелектуалном функционисању. -**Развија емпатију и вештине** адекватне комуникације са различитим категоријама пацијената.
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких	ЕМОЦИЈЕ	-Ученик **препознаје и репродукује** појмове о природи и	-**Повезује** емоције и њихов утицај на ментално здравље људи.	-Ученик **примењује стечена знања**, **самостално и на**

	процеса, особина и стања		карактеристикама емоционалних процеса. -**Описује** начине емоционалног доживљавања и изражавања емоција код људи различитих узрасних категорија. -**Репродукује и препознаје** основне појмове, али не уме да их аргументује.	-**Уме да анализира конкретан проблем**, самостално образлаже садржај, **повезује** податке, али има **тешкоћа у решавању тежих, сасвим нових примера** сложених проблема.	**креативан начин објашњава и критички анализира** различите проблемске ситуације. -**Пружа емоционалну подршку** пацијентима у терапијском процесу и комуникацији са њима.
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	МОТИВАЦИЈА	-Ученик **репродукује и препознаје појмове** који се односе на природу и карактеристике мотивационих процеса. -**Описује** различите покретаче људске активности. -**Усвојио је одговарајућу терминологију** из области мотивације.	-Усвојено знање ученик **повезује** користећи задате примере, али уз интервенцију наставника**.** -Проширио је свест о томе како људи реагују на фрустрације и конфликте, **повезујући** садржаје са примерима из свакодневног живота. -Уме да **анализира проблем**, али није самосталан у решавању најтежих задатака.	-**Примењује знања** у личном животу и на примерима живота других људи. -Развио је **вештину** позитивног реалистичког реаговања на фрустрације у сопственом понашању. -Уме да **употреби** знање у саветовању других о позитивном реалистичком реаговању на фрустрације.
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	ИНТЕРЕСОВАЊА, СТАВОВИ И ВРЕДНОСТИ	-Ученик је **усвојио терминологију** у вези са динамичким карактером интересовања, ставова и вредности. -**Препознаје** и **репродукује** основне појмове.	-**Повезује** и **анализира** интересовања, ставова и вредности у сопственом и понашању других људи.	-Ученик **примењује знања** у сложенијим и непознатим ситуацијама. -Развио је **уверења** заснована на хуманистичким и алтруистичким

					интересовањима, ставовима и вредностима, **самостално тумачи и критички анализира** различите садржаје, идеје и ставове.
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	**ЛИЧНОСТ** ПОНАШАЊЕ КАО ИЗРАЗ ОСОБИНА ЛИЧНОСТИ	-Ученик **разуме** које су основне особине личности и њихово манифестовање у понашању.	-**Разуме** понашање личности као израз јединственог склопа особина личности, и уме да **анализира** понашање у складу са постојећим особинама. - Способан је да анализира своје и понашање других људи и и да у њему идентификује манифестације одређених особина.	-**Примењује знања** у сложенијим задатим примерима и непознатим ситуацијама. -**Аргументовано образлаже своја запажања и објашњења**.
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	СТРУКТУРА ЛИЧНОСТИ	-Ученик **препознаје и репродукује** појмове о структури личности и начинима на које се она може презентовати. -**Репродукује и препознаје** садржаје, али није у стању да их примени.	-Ученик **повезује** и **анализира** научене садржаје користећи задате примере, али уз помоћ наставника. -**Повезује** знање о структури личности са примерима из свакодневног живота.	-Ученик **примењује стечена знања**, **критички анализира** понашање различитих структура личности и бира понашање које је адекватно датој структури. -Ученик је, у одређеном степену, **развио вештине** комуникације са особама које поседују различите структуре личности.
Оцене			**2-3**	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	РАЗВОЈ ЛИЧНОСТИ	-Ученик **препознаје** и **репродукује** појам социјализације личности и **описује** начин на који различити чиниоци утичу на развој личности.	-Ученик **повезује** и **анализира** специфичности сваке развојне фазе и може их образложити уз помоћ наставника.	Ученик **развија вештине** усклађивања своје комуникације са другим људима, **примењујући знања** о развојним фазама у којима се они налазе.

				-**Повезује** знања са примерима из свакодневног живота, **анализира** их, али има тешкоћа у примени стеченог знања на непознатим примерима.	
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	ТЕОРИЈЕ ЛИЧНОСТИ	-Ученик **препознаје** и **репродукује** постулате различитих теорија личности. -**Препознаје и репродукује** основне појмове, али није у стању да их објасни на примерима.	-Теорије **тумачи,** уз помоћ наставника. -Уме да изложи садржаје, али је **нејасан у аргументацији** различитих теорија личности. -**Анализира** теорије и **заузима ставове** о различитим теоријама на основу сопствених тумачења и аргумената.	-Усвојио је, у одређеној мери, холистичка **уверења** о личности. -**Примењује** стечена знања у сложенијим и непознатим ситуацијама. -**Самостално тумачи и на критички начин разматра** вредност теорија.
			2-3	**3-4**	**4-5**
2.	Личност као јединство психолошких процеса, особина и стања	ПОРЕМЕЋАЈИ ДУШЕВНОГ ЖИВОТА И ПОНАШАЊА	-Ученик **репродукује и препознаје** основне врсте поремећаја душевног живота и понашања и њихове карактеристике. -**Дефинише** карактерне поремећаје и психопатолошку симптоматологију, али не уме да их аргументовано објасни.	-Ученик **повезује** и **анализира** основне појмове из области поремећаја душевног живота, уз помоћ наставника и површан је у њиховој примени.	-Ученик **повезује** садржаје из различитих области психопатологије са ситуацијама из живота. -Уме да **анализира** проблеме и да **примени знање**, **самостално објашњава и критички анализира** различите примере поремећаја душевног живота и понашања. -На непознатим примерима **формулише претпоставке о врсти**

					поремећаја, проверава их и аргументовано објашњава.
			2-3	**3-4**	**4-5**
3.	Особа у социјалној интеракцији	**ОСОБА У СОЦИЈАЛНОЈ ИНТЕРАКЦИЈИ** КОМУНИКАЦИЈА	-Ученик **препознаје и репродукује** појам социјалне интеракције и чиниоце који утичу на њу. -**Дефинише основне појмове** из области социјалне интеракције.	-Уз помоћ наставника **анализира** вербалну и невербалну комуникацију и чиниоце који комуникацију чине јаснијом, као и оне који доводе до неспоразума у комуникацији. -**Повезује** знање са ситуацијама из живота, али није самосталан у решавању тежих задатака.	-Развио је, у одређеној мери, сопствене **вештине комуникације**: активно слушање, давање повратне информације, ја говор, асертивно – самопоуздано реаговање, дефинисање потреба. -**Критички анализира** све психолошке аспекте који утичу на комуникацију између људи. -Уме **практично да демонстрира** адекватно понашање вршњака у контакту са другима.
Оцене			**2-3**	**3-4**	**4-5**
3.	Особа у социјалној интеракцији	ЖИВОТ У ГРУПИ	-Ученик **препознаје и репродукује** основна знања о друштвеним групама и групним процесима. -**Дефинише** појам социјалних конфликата, али не уме да их аргументовано објасни. **-**Усвојио је одговарајућу **терминологију.**	**Повезује** садржаје са ситуацијама из живота, **анализира** проблемске ситуације и начине за конструктивно решавање конфликата.	-Ученик **примењује стечена знања** у новим ситуацијама. **Самостално**, **критички и аргументовано коментарише** ефекат различитих поступака у решавању конфликата и успостављању атмосфере сарадње у групи. -**Развио је позитивне ставове** о значају тимског рада.

Формативно оцењивање: Формативна оцена је описна оцена. Наставник редовно и плански прикупља податке о напредовању ученика у току самог процеса стицања знања, и вреднује сам процеса учења. То се односи на информације о односу ученика према раду, степену самосталности, начину учења и савладавања градива. Формативно оцењивање пружа увид наставнику и ученику о евентуалним потешкоћама које ученик има у току самог процеса учења, те наставник даје предлог ученику како да унапреди свој процес стицања знања. Формативне оцене наставник бележи у педагошку свеску правећи на тај начин својеврстан портфолио сваког појединачног ученика. Кроз формативно оцењивање обезбеђује се индивидуализација процеса учења кроз праћење напредовања савког ученика.

Формативна оцена садржи иформацију о о знањима, вештинама, ангажовању, самосталности и одговорности према раду, а у складу са школским програмом. Тачније наставник прати и бележи у педагошку свеску и да ли ученик: редовно похађа наставу, континуирано учи, ангажован је на часу, јавља се, учествује и даје иницијативу у индивидаулном и групном раду, сарађује у угледним часовима, пројектној настави, поставља радове на гуугл учионицу, има свеску из психологије, носи прибор за рад, и редовно ради домаће задатке.

Формативна оцена садржи три кључна елемента: 1. Опис постигнућа који се у складу са исходима наставног предмета психологија. 2. Запажања наставника о односу ученика према процесу учења, начину учења, степену залагања и односу према вршњацима и наставнику. и 3. Препорука за даље напредовање која садржи јасна упутства како да ученик унапреди тренутно постигнуће.

Припремила: Тамара Ђорђевић Николић